

Семенова Т.В.

кандидат економічних наук, доцент
Український державний університет науки і технологій
м. Дніпро, Україна

Роговська К.Л.

магістр
Український державний університет науки і технологій
м. Дніпро, Україна

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Середовище, в якому працюють підприємства в Україні, характеризується неймовірною, навіть загрозливою нестабільністю, непередбачуваністю та політичним домінуванням над економічною доцільністю. Тому екстраполятивне довгострокове планування більше не може бути засобом координації зростання та розвитку підприємств. Необхідно подолати нестабільність, чітко визначити цілі, загрози, слабкі сторони, можливості а також сильні сторони. Іншими словами, необхідно вміти без зволікань переходити до стратегічного управління.

Стратегічне управління відповідає за розробку стратегічного бачення, постановку цілей, формулювання та реалізацію стратегії і (за необхідності) впровадження коригувальних дій у разі відхилень. Воно розробляє та впроваджує стратегії, а також здійснює коригувальні дії у разі відхилень (якщо такі є). Стратегічне управління – це безперервний процес, за допомогою якого компанія оцінює і контролює галузь, в якій вона працює, оцінює своїх конкурентів, встановлює цілі і стратегії, щоб задовольнити всі зацікавлені сторони, і регулярно їх переглядає. Потім кожна стратегія регулярно переоцінюється, щоб визначити, як вона реалізується, чи досягає вона своїх ключових цілей, чи потребує заміни новими стратегіями у відповідь на зміни у зовнішньому та внутрішньому середовищі.

Стратегія підприємства є основою стратегічного планування, за допомогою якого на підприємстві зважується комплекс проблем, пов'язаних з цілеспрямованою переорієнтацією випуску продукції нової номенклатури й асортименту, впровадженням і використанням нових технологій, розвитку маркетингу, удосконалюванням структури керування підприємством, своєчасною і якісною підготовкою і перепідготовкою кадрів.

При цьому, стратегічне управління будується на єдності наступних підходів:

- ціленаправленості – тобто стратегічне управління має бути спрямоване на досягнення стратегічних цілей;
- системності – елементи середовища і потенціалу підприємства оцінюються і управляються комплексно, у взаємозв'язку і взаємообумовленості;
- ситуативності – систематично відслідковується зміни середовища і проводиться адекватне коригування стратегічних планів і рішень залежно від динамічних змін ситуації;

- інтегральності – об'єднання зусиль, можливостей і сильних сторін на подолання загроз і слабкостей потенціалу, та на досягнення в кінцевому підсумку стратегічних цілей;

- інноваційності – лише систематичне впровадження досягнення науково-технічного прогресу забезпечить високу конкурентну стійкість підприємства і успішне досягнення ним стратегічних цілей;

- когнітивності – як передумова стратегічних змін до осмислення змін середовища, реконструкція, асоціативність [1].

Проблема стратегічного управління в українській сучасності пов'язана з усвідомленням того, що для досягнення бажаних результатів необхідно одночасно вирішувати як поточні, так і стратегічні проблеми. Таким чином, на новостворених підприємствах керівництво занадто заклопотане поточними проблемами, щоб розробляти план (не кажучи вже про довгостроковий план). З іншого боку, на існуючих підприємствах керівництво відмовляється розробляти план, стверджуючи, що вони не планували в минулому. Серед інших причин – складні та швидкозмінні ринкові процеси, такі як збільшення розмірів підприємств, ускладнення бізнес-діяльності та нестабільність зовнішнього середовища.

Одним із найпопулярніших інструментів стратегічного управління, який дає змогу оцінити зовнішнє та внутрішнє середовище є так званий SWOT-аналіз. SWOT-аналіз (strong, weak, opportunities, threats – сила, слабкість, можливості, загрози), який спрямований на визначення (у загальних рисах) корпоративної стратегії компанії з урахуванням впливу зовнішнього та внутрішнього середовища одночасно. SWOT-аналіз має як переваги, так і недоліки, які потрібно знати і враховувати. Позитивні риси SWOT-аналізу здебільшого все ж таки переважають негативні, що зумовлює його популярність у сфері стратегічного управління. Для того, щоб провести SWOT-аналіз, необхідно правильно визначити внутрішні (сильні та слабкі сторони підприємства) та зовнішні фактори (можливості та загрози), оцінити їхню важливість та порівняти [2].

Таким чином, стратегічне управління необхідне для забезпечення розвитку організації в сучасному динамічному бізнес-середовищі. Стратегічне управління – це процес визначення місії та довгострокових цілей підприємства, а також заходів, які необхідно вжити для їх досягнення. Стратегічне управління дозволяє підприємству постійно відстежувати стан свого зовнішнього та внутрішнього середовища і, відповідно, вживати заходів для підвищення ефективності свого функціонування. Після визначення пріоритетних стратегій розвитку доцільно розробити найбільш ефективні шляхи їх реалізації. Для цього слід забезпечити найбільш ефективні організаційні умови, напрямки економічної діяльності, форми фінансово-господарської діяльності.

Література:

1. Саєнко М.Г. Стратегія підприємства: Підручник. Тернопіль: «Економічна думка». 2006. 390 с.
2. Киш Л.М. Стратегічне управління, як основна частина менеджменту підприємства. *Економіка та управління підприємством*. 2019. №38-1. С.5-7.